

Mestres de pel·lícula

Fitxa de la pel·lícula "La simfonia del professor Holland" adreçada als pares

Fitxa tècnica

Títol original: *Mr. Holland's Opus.*

Durada: 2 hores i 23 minuts.

País i any de producció: Estats Units, 1995.

Direcció: Stephen Herek.

Interpretació: Richard Dreyfuss, Glenna Headly, Jay Thomas, Olympia Dukakis, William H. Macy.

De què va la pel·lícula?: el músic Glenn Holland té un somni: crear la simfonia que el farà famós. Però mentrestant, la necessitat de tenir una feina i guanyar diners el condueix a un institut. És allà on fent de mestre s'enamorarà a poc a poc d'aquest ofici. Acompanyant els alumnes, escoltant i impulsant el que duen a dins. Però mentrestant també tindrà un altre repte: aprendre a reconciliar la vida laboral amb la familiar. És així com, de mica en mica, crearà una simfonia molt especial.

La convidada: Eva Bach és pedagoga, mestra, orientadora i terapeuta familiar, formadora de formadors i escriptora. Pionera en la introducció de l'educació emocional en els àmbits escolar i familiar a Catalunya. És autora de llibres com *Des-educa't* (2004), *Adolescentes, qué maravilla* (2008) i *La bellesa de sentir. De les emocions a la sensibilitat* (2015).

Continguts que es treballen

Aquesta fitxa ha estat creada per l'equip de Catorze amb la voluntat d'estimular entre els pares un debat ric, engrescador i obert que ens ajudi a educar millor. Els continguts principals que treballarem a través de la pel·lícula *La simfonia del professor Holland*, així com de les reflexions i interpretacions recollides durant la sessió del cicle *Mestres de pel·lícula*, són:

- Què vol dir ser adolescent en la societat actual?
- Com ensenyem música.
- La importància de cuidar i escoltar les emocions.
- La reconciliació entre la vida i la feina.
- La comunicació: saber fer una escolta atenta.
- Com cuidem les relacions.
- Els somnis.
- Els reptes.
- La connexió com a motor per educar.
- La distància entre el món acadèmic i la vida.
- La responsabilitat i el compromís dels centres educatius i de les famílies.
- La importància de crear una bona xarxa entre els centres educatius i les famílies.
- El treball en equip dins d'un claustre.
- La diferència entre la disciplina i la confiança.
- Com podem potenciar les virtuts dels alumnes.

Tenint en compte la gran importància que té la música en aquesta pel·lícula Eva Bach ens explica com ens beneficia estudiar-la:

La música aporta i desenvolupa sentiments, valors, aptituds, competències i actituds d'una gran bellesa humana i d'una gran utilitat per a la vida. Afavoreix l'aprenentatge escolar i millora el rendiment acadèmic. A més a més, Howard Gardner assegura que entre els vuit tipus d'intel·ligències hi ha la intel·ligència musical.

Abans de veure la pel·lícula, què en penses, d'això?

Et suggerim una sèrie de preguntes per estimular el debat previ al visionat de la pel·lícula:

- Per què ha de servir l'institut?
- Què és el que valorem d'un bon mestre?
- Un professor neix o es fa?
- Què vol dir fer una escolta atenta?
- Creus que és necessari tenir present les emocions a l'hora d'educar?
- Per què creus que pot ser important estudiar música?
- Valores per igual els resultats de música que els de matemàtiques?
- Creus que és necessari que els pares s'ho passin bé educant?
- Actualment és possible conciliar la feina i la vida?

Coneixes els somnis que tenen els teus fills? I ells coneixen els teus?

Com es pot reforçar l'autoestima dels fills? I la dels pares?

Què creus que haurien d'esperar els pares dels seus fills?

I després?

Et suggerim una sèrie de preguntes per estimular el debat posterior al visionat de la pel·lícula:

Què t'agrada i què no del professor Holland?

Amb quins verbs definiries la seva acció educativa?

Com a músic què és saber escoltar els altres?

El professor Holland és un bon pare?

Per què al principi, com a pare, no es compromet totalment amb el seu fill? Què és allò que necessitava en Cole i que en Holland no li donava?

Què fa Holland per recuperar i enfortir la seva relació amb el fill?

Quina relació té amb la seva dona?

Com gestionen els conflictes a casa?

Com aprèn a conciliar la feina amb la família? Pot passar que hi hagi més implicació en un terreny que en un altre?

Per què el professor Holland s'acaba enamorant del seu ofici? Com es pot cultivar aquest amor?

Per què durant els primers mesos els alumnes no han après res?

En quin moment desperten l'interès per aprendre música?

Quan el professor Holland llegeix algunes respostes escrites en l'examen, deixa en evidència algun alumne.

Com creus que ho hauria d'haver fet?

De qui és la culpa que el resultat general dels exàmens no fos l'esperat?

Creus que el professor Holland s'autoavalua com a mestre? Per què és necessari fer-ho? Creus que els pares també ho haurien de fer? En cas afirmatiu, com ho podrien fer?

Després de veure com Louis Russ aprèn a tocar el tambor, creus que tothom pot aprendre música? De què depèn?

A la pel·lícula, quins valors cultiven els alumnes mentre aprenen música?

Què creus que suposa per a l'equip directiu l'assignatura de música? I per al professor Holland? I per als alumnes? I per als pares?

Actualment, es valora per igual la música que les altres assignatures? Què suposaria eliminar la música del currículum escolar?

Renunciant al seu somni, què va aconseguir en Holland? Què podem aprendre dels somnis que no aconseguim?

Cal preguntar sovint als fills què els agradaria ser? Per què pot ser important que els fills vegin els pares com a brúixoles?

Què en penses del final? Cada vegada que es jubila un mestre se li hauria de fer un reconeixement com aquest?

Creus que la feina dels pares també necessita més reconeixement?

Com podem educar millor?

Deu interpretacions d'escenes

T'oferim una selecció de deu interpretacions que van sorgir durant el debat a través de la participació del públic, d'Eva Bach i de Carles Capdevila i que conviden a reflexionar, a suggerir noves idees i a enriquir un possible debat.

1. La diferència entre quan amb el llibre a la mà llegeix la definició de música, i els alumnes no s'interessen, a quan toca el piano i els nois i noies, després d'haver estat mesos sense aprendre res, tenen interès i es motiven. "S'adona que ha de connectar amb els alumnes. Que lluny de la rigidesa, el més important per aprendre música és que la visquin, que l'escoltin, que l'experimentin i se la facin seva."

2. Com en Holland de mica en mica es va adonant de la importància que té cuidar les relacions amb tothom. "Els que tenim un ofici que es basa en les relacions ens hem d'estimar l'ésser humà, hi ha d'haver una estima per la persona. Perquè els alumnes tenen pares. El projecte és comú i el treball és conjunt."

3. Com en Holland va aprenent a connectar amb la complexitat dels adolescents. "Hem de tenir empatia amb els adolescents i assumir que el propòsit no és anar en contra nostra. No és molestar, sinó que han d'aixecar el vol i han d'aprendre a agafar les regnes de la seva vida. Que la seva missió és posar el dit a la nafra del que no tenim ben resolt com a pares i com a societat. Volem que siguin adults domesticats perquè no molestin. Però hem d'estar atents a què ens estan demanant. Perquè ens pot ajudar a créixer i a ser millors persones."

4. Quan la Gertrude no se'n surt amb el clarinet i confessa plorant que l'únic que vol és fer alguna cosa bé. “Es compara amb la seva germana que va aconseguir una beca de ballet i amb el germà, que va aconseguir una beca de futbol. Hem d'anar amb compte amb les expectatives que tenim dels nostres fills i amb la pressió que els hi fem. Com a pares hem d'entendre que són persones diferents, respectar-les i estimular el que duen a dins amb la distància justa.”

5. Quan en Cole demana alguna cosa dirigint-se a l'armari de la cuina, però no saben interpretar què és. “La dificultat que hi ha per conciliar la feina amb la vida, les expectatives amb la realitat. Si atenc uns, desatenc els altres, costa cuidar els dos territoris. La implicació és diferent, depenent de les prioritats que tinguem. Encara que en un principi s'hagués abocat molt a la feina i hagués deixat de banda la seva família, a poc a poc, aprèn a gestionar-ho i a equilibrar-ho. Quan veu que s'ha equivocat intenta rectificar i compensar-ho.”

6. Quan finalment Louis Russ aprèn a portar el ritme a l'orquestra. “Com a pares i mestres hi ha una virtut molt gran que hem de tenir que és tenir molta paciència, pel ritme que necessiten els aprenentatges per desenvolupar-se, pels temps que necessitem les persones perquè els potencials aflorin. No és només estimar sinó entendre l'educació com una fertilització. Estem posant llavors que trigaran a sortir.”

7. La metàfora de la brúixola. “Els pares han de fer d'acompanyants. Amb optimisme, confiança i amor. Donar l'impuls just perquè siguin el que hagin de ser.”

8. Quan a la Gertrude li costa molt tocar bé el clarinet i en Holland li pregunta: quan et mires al mirall, què és el que més t'agrada de tu? I ella respon: El meu cabell. Perquè el meu pare diu que li recorda un vespre. I ell li demana que toqui al vespre. “El millor fertilitzant és la confiança d'algú de fora que et digui: fes-ho, te'n pots sortir. L'autoestima, la creença en què podem fer alguna cosa positiva, que som capaços de créixer, d'evolucionar i d'aprendre necessita la mirada de fora. Algú ha de posar la llavor. No és una exigència imperativa de dir “tu pots”, perquè si és així, no aconseguim el resultat desitjat. Hauria de ser una mirada de confiança. De dir: jo sóc aquí per ajudar-te, per treure el millor de tu, ets capaç de fer-ho. Aquesta actitud fa miracles.”

9. Tot i l'esforç de Holland al final acaben traient l'assignatura de música. “Actualment a l'assignatura de música encara no se li dóna el valor que té. No n'hi ha prou amb què el mestre l'estimi i la defensi, també ho han de fer les famílies, els altres mestres i l'equip directiu. Perquè no sigui una matèria secundària, sinó que igual d'important i necessària que les altres. A més l'art és un camí per ser, per sentir i per créixer. No podem eliminar el que ens connecta amb la sensibilitat. El que ens fa sentir vius. Perquè voldrà dir que prioritzem el que ens connecta amb la productivitat. En lloc de gaudir la vida. “

10. La sorpresa final que dediquen els alumnes de totes les promocions i els mestres a Holland per reconèixer la seva feina. “Hem de fer més finals de pel·lícula. Tots els mestres quan es jubilin haurien de tenir un comiat com el del Holland. Perquè cal reconèixer més la feina que fem i valorar-nos. Són moltes les persones anònimes que deixen una petjada al cor dels altres.”

Deu reflexions interessants

T'oferim una selecció de deu reflexions que van sorgir durant el debat a través de la participació del públic, d'Eva Bach i de Carles Capdevila i que conviden a reflexionar, a suggerir noves idees i a enriquir un possible debat.

1. “L'educació és l'eina per aprendre a viure millor.”
2. “Els pares hem d'escoltar els fills, però sobretot sabent interpretar què és allò que ens estan demanant.”
3. “Més enllà de l'assignatura, el que ens hauria d'enamorar són les persones.”
4. “Cal cuidar les relacions: mirar als ulls, saber qui tens al davant. Perquè qualsevol feina d'acompanyament requereix ser-hi en tots els sentits.”
5. “Els mestres som brúixoles per als nostres alumnes: els acompanyem i els guiem.”
6. “Per viure, tant necessitem la competència cognitiva com l'emocional, tant necessitem el saber com la sensibilitat.”
7. “El que aprenem ens ha de servir per passar-nos-ho bé. Per viure la vida el millor possible.”

8. “Un mestre ha de ser prou humil i honest per reconèixer i aprendre dels seus errors.”
9. “Per llegir els senyals emocionals dels alumnes, hem de ser conscients dels nostres.”
10. “En l’educació estem posant llavors que trigaran a sortir. Per això hem de ser pacients.”